

Wenn man diesen Hindi-Textauszug romanisiert

If one romanizes this Hindi text excerpt

(erklärt in / explained in „Aksharamala_keymaps_Hindi_machenTAB.pdf“)

ताज पैलेस के कॉन्फ्रेंस रूम में अमेरिका से आए हमारे सी॰ई॰ओ॰ एडमंड फ्रेंक ने ‘कॉस्ट कटिंग ऐंड इंटिग्रेटेड ह्यूमन मैनेजमेंट’ पर अपना व्याख्यान शुरू किया ही था कि अयोध्या में लाखों कार-सेवकों ने मस्जिद पर धावा बोल दिया। (संजय खाती: अयोध्या, Sanjay Khati: Ayodhya, 1st par.)

wird man folgendes Ergebnis bekommen:

one will get as its result:

tāj pailles ke kônfres̄ rūm mē amerikā se āe hamāre sī.ī.o. eḍammḍ frēk ne ‘kôṣṭ kaṭig āiḍ īṭigreṭeḍ hyūman mainejamēt’ par apānā vyākhyān śurū kiyā hī thā ki ayodhyā mē lākhō kār-sevakō ne masjid par dhāvā bol diyā.

Weil Anuswar-Formen (ं z.B. कॉन्फ्रेंस oder में) nicht eindeutig sind, (s.u. Anusvāra und Anunāsika) nämlich Nasale und Ligaturen zugleich repräsentieren, muss man die Formen herausuchen, die nur Ligaturen sind. In unserem Beispiel sind das die rot markierten. Diese Anuswar-Formen müssen umgewandelt werden (violett markiert), wie im Kapitel „Hindi Ligaturen“ dokumentiert. (vgl. „Attested_Hindi_Ligatures_shiDeva.pdf“, jene Beispiele in der ersten und dritten Spalte)

Because Anuswar forms (ं e.g. कॉन्फ्रेंस or में) are not unequivocal, (s.b. Anusvāra and Anunāsika) i.e. they represent both Nasals and Ligatures, one has to pick out those forms showing Ligatures only. In our example these are the red marked ones.

These Anuswar forms have to be transformed (violet marked) as documented in the „Hindi Ligatures“ chapter. (cf. „Attested_Hindi_Ligatures_shiDeva.pdf“, those examples in the first and the third column)

ताज पैलेस के कॉन्फ्रेन्स रूम में अमेरिका से आए हमारे सी॰ई॰ओ॰ एडमण्ड फ्रेड् ने ‘कॉस्ट कटिङ् ऐण्ड इण्टीग्रेटेड ह्यूमन मैनेजमेण्ट’ पर अपना व्याख्यान शुरू किया ही था कि अयोध्या में लाखों कार-सेवकों ने मस्जिद पर धावा बोल दिया।

Nun ist die Romanisierung des Hindi-Textes richtig.

Now the Hindi text's romanization is correct.

tāj pailles ke kōnfreñs rūm mē amerikā se āe hamāre sī.ī.o. eḍamaṇḍ freñk ne
'kōṣṭ kaṭiṅg aiṇḍ iṅṭigreṭeḍ hyūman mainejameṇṭ' par apānā vyākhyān śurū kiyā
hī thā ki ayodhyā mē lākhō kār-sevakō ne masjid par dhāvā bol diyā.

Hindi besitzt keine Konsonanten wie in lateinischer Schrift sondern so genannte
"Aksharas", die Silben darstellen. Jeder Akshara beinhaltet den Vokal "a" als seinen
Stamm-Vokal. Manchmal wird er ausgesprochen, manchmal nicht. Diese nicht aus-
gesprochenen "a"-Vokale sind in unserem Beispiel blau markiert. Diese Vokale kön-
nen auch durch „^o“ dargestellt werden, wie bei Sharma/ Vermeer

Hindi does not possess consonants like in Latin script but so called "Aksharas" repre-
senting syllables. Every Akshara includes the vowel "a" as its root vowel.

Sometimes it is pronounced sometimes not. These not pronounced "a" vowels are
marked blue in our example. These vowels may be marked by „^o“ as Sharma/ Ver-
meer do

tāj pailles ke kōnfreñs rūm mē amerikā se āe hamāre sī.ī.o. eḍ^omaṇḍ freñk ne
'kōṣṭ kaṭiṅg aiṇḍ iṅṭigreṭeḍ hyūman mainej^omeṇṭ' par ap^onā vyākhyān śurū kiyā
hī thā ki ayodhyā mē lākhō kār-sevakō ne masjid par dhāvā bol diyā.

oder sie können weggelassen werden wie bei Gatzlaff-Hälsig oder McGregor. (vgl. *Lite-
raturangaben* in „Attested_Hindi_Ligatures_shiDeva.pdf“) Erklärt wird das weiter oben (s. Der abgeschwächte und
weggelassene 'inhärente' Sanskrit Vokal „a“).

or may be dropped out regarding Gatzlaff-Hälsig or McGregor. (cf. *Reference Works* in „At-
tested_Hindi_Ligatures_shiDeva.pdf“) This will be explained further above (s. Weakened and dropped 'inherent'
Sanskrit vowel „a“).

tāj pailles ke kōnfreñs rūm mē amerikā se āe hamāre sī.ī.o. eḍmaṇḍ freñk ne
'kōṣṭ kaṭiṅg aiṇḍ iṅṭigreṭeḍ hyūman mainejmeṇṭ' par apnā vyākhyān śurū kiyā hī
thā ki ayodhyā mē lākhō kār-sevakō ne masjid par dhāvā bol diyā.

Anusvāra und Anunāsika

Anusvāra and Anunāsika

Die mit den Vokalen इ, ई, ए, ऐ, ओ, औ bzw. Vokalzeichen verknüpften Anusvāra und Anunāsika zeigen, dass die Hindi-Orthografie nicht klar ist. In mehreren Texten – sogar in sehr zahlreichen – wird weder die ursprüngliche Funktion des Anusvar (als Abkürzung für eine Ligatur) noch die Funktion des Anunasik (als Indikator für Nasalisierung) eindeutig verwendet. Die Position von Sharma/ Vermeer ist klar – verglichen mit Gatzlaff-Hälsig und McGregor.

Allerdings gibt es immer noch einige Fälle, in denen auch sie nicht entscheiden, wie transkribiert werden soll (sie greifen auf Traditionen zurück wie etwa „m̃“ anstelle des Nasals zu benutzen, insbesondere bei स- Wörtern).

Anusvāra and Anunāsika attached to the vowels इ, ई, ए, ऐ, ओ, औ and vowel signs respectively show that there is no clear orthography of Hindi. In several texts - if not even in very numerous - neither the original function of Anusvar (as an abbreviation for a ligature) nor the function of Anunasik (as indicating nasalization) are used consistently. Sharma/ Vermeer's position is clear - compared to Gatzlaff-Hälsig and McGregor.

But there are some cases too, they do not decide how to transcribe (they recur to traditions like „m̃“ instead of using the nasal, especially concerning स-words).

Normalerweise/ Usually

vowel	reverse	romanized	example	reverse	romanized
इँ	i.N	ĩ	खिचना	khIMchanaa	khĩc°nā
ईँ	IM	ĩ	नहीं	nahIM	nahĩ
एँ	e.N	ẽ	में	meM	mẽ
ऐँ	aiM	āi	मैं	maiM	māi
ओं	oM	õ	कोंचना	koMchanaa	kõc°nā
औँ	auM	āu	कौधना	kauMdhanaa	kāudh°nā

Empfohlen/ Recommended

vowel	reverse	romanized	example	reverse	romanized
इँ	i.N	ĩ	खिँचना	khi.Nchanaa	khĩc°nā
इी	I.N	ĩ	नहीं	nahI.N	nahĩ
एँ	e.N	ẽ	मँ	me.N	mẽ
ऐँ	ai.N	āi	मैं	mai.N	māi
औँ	o.N	õ	कौँचना	ko.Nchanaa	kõc°nā
औँ	au.N	āu	कौँधना	kau.Ndhanaa	kāudh°nā

*Der abgeschwächte und weggelassene 'inhärente' Sanskrit Vokal „a“
Weakened and dropped ,inherent' Sanskrit vowel „a“*

Hindi	Gatzlaff-Hälsig	McGregor	Sharma/ Vermeer
अपचय	ap ^a cay	ap ^ă -cay	ap ^a cay ^o
उत्पन्न	utpann ^a	ut-pann	utpann ^o
व्यवहार	vyav ^a hār	vy-av ^ă -hār	vyav ^a hār ^o
भारतीय	bhār ^a tīy ^a	bhār ^ă tīy ^ă	bhār ^a tīy ^a

“^a” oder/ or “^ă”: abgeschwächter/ weakened Sanskrit Vokal/ vowel „a“

“^o”: weggelassener/ dropped Sanskrit Vokal/ vowel “a”

Modifizierte Hindi/ Urdu Buchstaben

Modified Hindi/ Urdu characters

Viele Hindiwörter sind Lehnwörter aus dem Urdu.

Die Schwierigkeit, Urdu-Konsonanten in Hindi Aksharas zu transkribieren, zeigt diese Tabelle, besonders bei “z”- and “s”-Lauten, markiert mit *, die per Hand vorgenommen werden muss, wenn man romanisieren möchte.

Many Hindi words are loanwords taken from Urdu.

The difficulty to transcribe Urdu consonants into Hindi aksharas is shown in this table, especially in “z” and “s” sounds marked by * which has manually to be set if one wants to romanize them.

Trans-literation	Deva-nagari	reverse	roma-nized	Arabic letter	Urdu	Hindi	romanized
qa	क़	q	q	ق	وقت	वक़्त	vaqt
<u>k</u> ha	ख़	K	<u>kh</u>	خ	سخت	सख़्त	sak <u>h</u> t
ḡa	ग़	G	ḡ	غ	غریب	ग़रीब	ḡarīb
za	ज़	z	z	ز	زیادہ	ज़्यादा	zyādā
ẓa	ज़	z	z*	ذ	ذرا	ज़रा	zarā
ẓ̌a	ज़	z	ẓ̌*	ژ	ٹیلی وژن	टेलीविज़न	ṭelivīžan
ẓa	ज़	z	ẓ*	ض	ضرور	ज़रूर	zarūr
ẓa	ज़	z	ẓ*	ظ	ظاہر	ज़ाहिर	zāhir
ṭa	त	.t	ṭ	ط	طبیعت	तबीअत	ṭabīat
fa	फ़	f	f	ف	فرق	फ़र्क	farq
wa	व	.v	w	و	واح	वाह	wāḥ
ṣ̣a	स	.s	ṣ̣	ص	صاحب	साहब	ṣ̣āḥib
ṣ̣a	स	.s	ṣ̣*	ث	ثابت	साबित	ṣ̣ābit
ḥa	ह	.H	ḥ	ح	حال	हाल	ḥāl
‘	‘	Q	‘	ع	عادت	‘आदत	‘ādat
ṃ	ं	M	ṃ				
ṃ̇	ँ	.N	ā				
.’	ः	.a	.’				

Die Marathi „r“s

Marathi „r“s

In Marathi repräsentieren das ursprüngliche Reph (z.B. र्) und das „Eyelash“-Reph

(z.B. र्) unterschiedliche Bedeutungen. (Für diese Information bin ich Dr.Tony Stone dankbar; vgl.

<http://homepage.ntlworld.com/stone-catend/triuni04.htm>)

In Marathi ordinary Reph (e.g. र्) and „eyelash“ Reph (e.g. र्) represent different

meanings. (I am obliged to Dr.Tony Stone for this information; cf. <http://homepage.ntlworld.com/stone-catend/triuni04.htm>)

Trans-literation	Deva-nagari	reverse	roma-nized	Translation	Marathi	romanized
ra	र	r	r	sea one belonging to a teacher	दर्या आचार्याचा	daryā ācāryācā
ṛa	ठ	.r	ṛ	caves one belonging to a cook in Sanskrit loan-words	दर्या आचार्याचा ठ	daṛyā ācāṛyācā ṛh